

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opvscvla Spiritvalia - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae
Christianae. III. Manuductio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De
Sacrificio Missae. VI. De Discretionem Spirituum ... Operum Eminentiss.
Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

Cap. XX. De revelationibus, earumque discretionem. Quid de privatis
censendum. Non esse desiderandas, nec illis temerè credendum.
Traduntur regulae, quibus verae à falsis discernantur, ex persona cui ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

CAPUT XX.

De Revelationibus, earumque discretionem. Quid de privatis censendum. Non esse desiderandas, nec illis temerè credendum. Traduntur regule quibus veræ à falsis discernantur, ex persona cui fit revelatio, ex ipsa revelatione, & ex circumstantiis. Addita quadam de verbis & phrasibus mysticæ Theologiæ.

I. **O**Mnes visiones & apparitiones ed. potissimum tendere, ut aliquid occultum hominibus reveletur, si ad salutem & instructionem, si à spiritu bono sunt; si ad perniciem & condemnationem, si à malo; ex his quæ hætenus dicta sunt, satis perspicuè constare arbitror. Confectarium igitur est, ut de ipsis revelationibus, earumque examine & discretionem speciatim disseramus. Licet enim de illis multa sparsim præmissa sint, adhuc tamen plura supersunt accuratiùs pertractanda, ut quantum ferunt exiguæ vires nostræ, nihil eorum, quæ ad suscepti operis absolutionem pertinent, prætermittamus. Revelatio quæ à Deo, vel eo iubente à bonis spiritibus fit, nihil aliud est quàm manifestatio divinorum mysteriorum & secretorum supra totius naturæ vires ad communem Ecclesiæ vel privatam personarum particularium utilitatem. Quæ verò fit à dæmone est callida arcanorum manifestatio diabolicis illusionibus ad decipiendum facta. Elucidantur hæc descriptiones ipso nomine revelationis, dicitur enim revelatio, quasi remotio veli, quam à Deo petebat David (a), cum orabat, *Revela oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua.* Humana quippe anima, ut ait Gregorius (b), primorum hominum vitio à paradisi gaudiis expulsa, lucem invisibilium perdidit, & totam se in amorem visibilium fudit: tantoque ab interna speculatione cæcata est, quanto foras deformiter sparsa. Homo

a Ps. 118. b Lib. 5. mor. c. 25.

enim, qui si preceptum servare voluisset, etiam carne spiri-
tualis futurus erat, peccando factus est etiam mente car-
nalis, ut sola cogitet quæ ad animum per imagines corpo-
rum trahit. Hoc est velum tegens oculos animæ, ne vi-
deat quæ Dei sunt, quod ille solus remove potest, qui
illuminat; cuius dono fit, ut anima nostra bonum velit
& videat (c); nam malum volendo mortua erat, & bonum
ignorando ceca. Est & alterum velum rem ipsam obnubi-
lans quæ revelatur, de quo canit Propheta, (d) *Mirabilis
facta est scientia tua ex me. & non poterò ad eam.* Hoc
tollit Deus prima & infallibilis veritas, cum occultam
veritatem pandit: cum revelatâ facie gloriam Domini spe-
culantes in eandem imaginem transformamur à claritate in
claritatem, tanquam à Domini spiritu, sicut ait Aposto-
lus (e). De publicis revelationibus ad communem Ec-
clesiæ utilitatem disputant Theologi, cum de Fide agunt.
Privatas autem, de quibus hîc differimus, in omni ætate
& in omni statu hominum semper fuisse à primo parente
usque ad nos, tum ex sacra Scriptura, tum ex probatis hi-
storiis evidens est: sed ad fidem non spectant, quia ut
docet S. Thomas (f) innititur fides nostra revelationi A-
postolis & Prophetis facta, qui canonicos libros scripserunt,
non autem revelationi, si qua fuit aliis doctoribus facta.
Illi tamen, quibus privatae revelationes fiunt, si certò eis
constiterit à Deo esse, illis firmiter adhærere tenentur,
quia Deus revelans occulta sapientiæ suæ summa veritas
est, quæ nec fallere, nec falli potest. Quæ verò circum-
feruntur à sanctis viris & mulieribus scriptæ, non ideo
approbatæ censentur, ut illis certitudine fidei assentia-
mur, sed ut eas tanquam probabiles recipiamus: nam
quod attinet ad fidem (g), *super edificati sumus super fun-
damentum Apostolorum & Prophetarum ipso summo angu-
lari lapide Christo Iesu: nec aliud fundamentum quispiam
ponere potest.* Fidem à Christo acceperunt Apostoli, qui-

c Bern. serm. 85. in Cant. d Pl. 139. e 1. Cor. 3. 18. f 1. p. q. 1. 2. 8. 2. 2.
g Ephes. 2. 20.

bus omnia nota fecit quaecumque audivit à Patre & ipsi verò successoribus suis eandem fidem veluti depositum tradiderunt; de quo Paulus Timothæo præcepit, *Depositum custodi.* Quid est autem depositum? ait Vincentius Lerinensis, (h) id est, quod tibi creditum est, non quod à te inventum: quod accepisti, non quod excogitasti: rem non ingenii, sed doctrinae: non usurpationis privatae, sed publicæ traditionis: rem ad te perductam, non à te prolata. Sectariis hoc proprium fuit, nova dogmata cudere, & iis tanquam à Deo acceptis fidem & auctoritatem privatis revelationibus, seu potius illusionibus, conciliare. Nota sunt omnibus, qui in Ecclesiastica historia versati sunt, Cerinthi, Simonis, Marci, Menandri, Basilidis, Valentini, & aliorum fabulosa figmenta, quæ Irenæus, Epiphanius, Eusebius, & Theodoretus commemorant. Montani, ejusque muliercularum visiones & prophetias passim extollit ab illis deceptus infelicissimus Tertullianus. Donatistarum & Manichæorum deliria recenset Augustinus: nec desunt nostrorum temporum luctuosæ tragædiæ prætextu revelationum à novotatoribus excitatæ. Prætereo olim extinctam, sæpius autem renascentem nefandam sectam Illuminatorum, qui Sathanæ apparitionibus & revelationibus seducti, in carnis desideria actusque turpissimos abeuntes, hoc sibi speciosum nomen, tanquam lucē divina imbuti, imposuerunt.

II. Eorum occulta conventicula & in his patrata flagitia hoc loco referre vetat pudor, sed neque necessarium est: nam divina providentia è latibulis proferri & palam fieri voluit, ne totum genus humanum errori subjectum & ad carnis concupiscentiam primum, obscœnissimis eorum fordidus sensum inficeretur. Ne autem pessimi homines omnia jura violasse, omnemque modestiam temerè viderentur, se divina revelatione à legibus solutos esse jactabant, atque ideo licere sibi suisque affectis quidquid carni &

h Commonit. c. 2.

sensui placeret : utpote constitutis veluti in statu innocentiae supra omnia praecepta divina & humana. Atque utinam hinc discant omnes, illi praesertim qui animas regendas susceperunt, aditum claudere privatis revelationibus, nec illis facile assentiri, nisi aut miraculis, aut sacrae scripturae testimoniis confirmantur, sicut canon Innocentii III. praescribit (i). Majorem verò animadversionem exigunt illae, quae dispensationem ab aliqua lege vel à voto continere dicuntur : licet enim fieri possit ut leges divinae à Deo, qui illas tradidit, mutari possint, ut docet Bernardus, (k) & aliquando revera mutatae sint soluto earum vinculo, ut cum ipso praecipiente (l) Aegyptii ab Hebraeis spoliati sunt, cum Abraham (m) jussus est filium immolare, cum Propheta dixit socio (n) ut percuteret ipsum, cum Oseas (o) ex muliere fornicaria filios suscepit, de quibus dispensationibus prolixè disserunt sacrarum litterarum interpretes, nihilominus si quid nunc simile privata revelatione contingeret, fides illi adhibenda nullo modo foret, nisi clarissimè quis cognosceret, dono discretionis spirituum, Deum esse qui loquitur & revelat ; idque veris & approbatis miraculis, tanquam divino testimonio confirmaretur. Cum enim obligatio praecepti certissima sit, ut aliquis ab ipso eximatur, evidentem dispensationis certitudinem habere debet. Tum juxta regulas hac de re traditas à sanctis Patribus, referenda res est ad rectores animarum, & in gravioribus ad Summum Pontificem, cui data est à Christo suprema potestas ligandi atque solvendi, dispensandi, justa existente causa dispensationis : nec quis facile credere debet hujusmodi dispensationibus, aut illis uti sine legitima auctoritate : alioquin, ut praclare observat Cajetanus (p), via aperiretur inobedientiis, impudiciis, & aliis excessibus, asserentibus hominibus se ad talia patranda divina revelatione impulsos. Multa de his Cajetanus, quae apud ipsum le-

i Cap. cum ex injuncto, de haereticis. k De praecepto & dispensat. c. 3. l Exo. 12. m Gen. 22. n 3. Reg. 20. 35. o Osee 1. p 2. 1. qu. 174. 2. 6.

gi possunt. Neque obstant exempla, quæ ex veteri testamento allata sunt: lex enim umbra fuit futurorum, & tunc populus Israëliticus per prophetias & revelationes regabatur: atque omnia in figura contingebant illis. In lege autem gratiæ nusquam legimus factas revelationes, quæ quis à lege communi solutus sit independenter à Prælati Ecclesiæ, quibus data est à Christo Domino potestas dispensandi. Tutissimum igitur est, non omni spiritui credere, sed timere, & probare spiritus, si ex Deo sunt: neque limites transilire, quos humanæ gubernationi Deus præfixit. Olim multifariam loquutus est Deus in Prophetis, novissime autem loquutus est nobis in Filio, qui est unicum ipsius Verbum, per quod omnia dixit & revelavit, adeo ut novæ revelationes jam necessariae non sint, nisi aliquando ad humanorum actuum directionem. De reliquis dixit Dominus Apostolis suis (q), *Omnia quaecumque audiivi à Patre meo nota feci vobis.* Ideo viri sapientes unanimi consensu hortantur, ne quis deditus studio orationis revelationes à Deo postulet aut desideret, sed eas potius rejiciat exemplo Sanctorum, quos legimus dixisse se indignos visionibus esse, sibi sufficere peccata sua plangere, & Christum, ac beatos spiritus in futuro seculo videre: ac propterea oculos & faciem ab illis avertabant; nisi certò scirent, unctione magistra, apparitionem à Deo esse. Narrat Ambrosius (r) apparuisse sibi sanctos martyres Gervasium & Protasium, rogasse autem Deum ut si ludificatio dæmonum esset, abscederet: si verò esset veritas, plenius appareret. In vitis quoque Patrum scriptum est, (s) *Quia vel si pro veritate Angelus tibi appareat, non suscipias facile, sed humilia temetipsum dicens, Non sum dignus Angelum videre vivens in peccatis.* Primi verò parentes omnes secum morte damnarunt, quia dæmoni falsa revelanti statim crediderunt. Utrobique periculum est, siue spiritum à Deo missum tanquam malum aversemur: siue sathanam pro

q Ioan. 15. 15. r Lib. 7. epist. 1. s Lib. 3. libello 15. cap. 69.

Angelo lucis suscipiamus. Propterea ad orationem, & ad consilium Patris spiritualis confugiendum est; & omnino cavendum, ne hujusmodi singularia dona, quæ ex sola Dei voluntate procedunt, nos ex proprio conatu seu virtute appetamus. Proveniunt enim hæc desideria ex superbia, ex vana curiositate, & ex defectu fidei. *Hinc etiam in ipsa religione, inquit Augustinus, (t) Deus tentatur, cum signa & prodigia flagitantur non ad aliquam salutem, sed ad solam experientiam desiderata.* Tradit hoc ipsum documentum à Deo edocta Catharina Senensis: (u) *Quia diabolus videt animam dispositam optare seu recipere mentales visiones, tentationis laqueum invenire conatur. Vnde ipse in illa mente se transformat diversis modis. Aliquando sub forma mee veritatis, videlicet Iesu Christi: aliquando sub angelica forma se demonstrat, vel aliquorum sanctorum meorum, sicut intellexerit animam libentius acceptare. Hæc autem facit, ut eam illaqueare possit hamo propriæ delectationis spiritualis. Et nisi sollicitè consurgat anima cum humilitate profunda, contemnendo visiones & revelationes istas, hoc hamo capta remanet in manu diaboli.* Asserit etiam vir Venerabilis Joannes à Cruce (x) non posse animam dæmonis illusiones evadere, nisi à visionibus & revelationibus abhorreat, nulla siquidem necessitas eas volendi & admittendi apparet, quin potius recusare illas oportet, ut ad unionem amoris accessus pateat. Hoc enim significare voluit Salomon (y) cum dixit, *Quid necesse est homini majora se querere?* ac si patentius dixisset: nulla superpetit necessitas ad assequendam perfectionem modo inuitato supernaturalia optandi, & res quæ capacitatem superant requirendi. Quia tamen viæ Domini diversæ sunt, & unum quidem viam tritam per communes exercitationes, alterum semitam occultam per visiones & revelationes ad se trahit, ne quis ambulans inassueto tramite in laqueos diaboli incidat, certæ quædam regulæ tradendæ sunt,

t Lib. 10. Conf. c. 36. u Dialog. c. 71. x Lib. de ascensu montis Carmeli. c. 11. 17. y Eccl. 7. 1.

quibus veræ revelationes à falsis discernantur.

III. Difficillima hæc res est, quam ut clarè, & methodicè, quantum fieri potest, expediamus, quæcumque ad eam pertinent ad tria capita revocanda sunt; ad personam scilicet cui facta est revelatio, ad ipsam revelationem, & ad ejus circumstantias. De singulis autem quædam veluti leges tradendæ, quæ ad rectè & prudenter de re proposita judicandum necessariæ sunt.

1. Ordior à persona, cui facta revelatio perhibetur. Ejus in primis examinanda fides, an sit verè catholica, quia (z) *sine fide impossibile est placere Deo*. Quod si in fide nulla sit labes, adhuc observandum est, an mores fidei consentiant, quia (a) *fides sine operibus mortua est*. Ideo non credendum superbis, pervicacibus, avaris, carnalibus, iracundis, impatientibus, hypocritis: illis etiam qui præcipites, indiscreti, & inconstantes in spiritualibus exercitiis sunt: qui sine legitima missione in officia pastoralia se ingerunt; qui mulierculas peccatis onustas, ut olim Montanus & alii hæresiarchæ circumducunt: qui nova & singularia pietatis & pœnitentiæ exercitia à superioribus non approbata disseminant: qui affectatæ sanctitatis indicia præbent; qui discordias & dissidia serunt; qui adhuc imperfecti & incipientes se temere jactant ad fastigium perfectionis pervenisse: qui aliorum spernentes consilia, & superiorum examen subterfugientes se de omnibus à Spiritu sancto doceri gloriantur: qui se ab aliis contemni agrè ferentes eos odio prosequuntur, qui vitam & mores ipsorum non probant: qui in ipsis revelationibus sibi complacent, & cum illis carent, impatientes & tristes fiunt.

2. Attendendum an solida & profunda humilitate prædita sit. Vera enim revelatio humanæ miseriæ & imbecillitatis agnitionem parit, & ut sanctus Macarius Ægyptius ait (b), *Anima quæ verè Deum ac Christum diligit, licet mille justitiæ opera ediderit; licet dona spiritus varia, aut*

z Hebr. 11. 6. a Jacob. 2. 26. b Hom. 10.

etiam revelationes cœlestes consequi digna habeatur, ita se gerit, ac si nihil fecerit, & nihil haberet, propter immensam & insatiabilem dilectionem. Hinc Isaias (c) cum vidit Deum sedentem in solio excelsio, protinus se virum pollutum labiis professus est: Jeremias (d) quoque cum se à Domino sanctificatum percepisset, se infantem & elinguem prædicavit. Apostoli audita voce Dei Patris dicentis, *Hic est Filius meus dilectus*, ceciderunt in faciem suam, & timuerunt valde. Paulus, ut observat Ambrosius (e) in infirmitatibus sibi placuit, non in revelationibus. Ante annos quatuordecim revelationem se habuisse scribit, & tamen eam apud se tamdiu tenuit & repressit; nec dixisset, nisi utile nobis judicasset ut diceret; *ne nos revelationibus extolleremur. Si enim in tantâ gratia non est gloriatus Paulus, nec nos gloriari oportet.* Si quis ergo ex revelatione in superbiam elatus se aliis præfert, si aliquod præbet indicium propriæ æstimationis, non veram revelationem, sed illusionem habuisse censendus est. Humilitas siquidem, teste Hieronymo (f), prima virtus Christianorum est, omniumque virtutum fundamentum, ut docet Angelicus doctor (g), removens superbiam, cui Deus resistit: *Vt sciamus*, inquit Apostolus (h), *quæ à Deo donata sunt nobis*: neque enim homo idoneus est ad divinos influxus percipiendos, nisi cognoscat quod ex se nihil potest, sed Deus est qui operatur omnia in nobis (i): *Et hoc ipsum est sapientiæ scire cujus hoc donum sit.* Aliud est autem superbiam ex revelatione oriri, aliud post revelationem ad eam diabolica tentatione moveri, nam primum falsæ revelationis signum est, alterum nequaquam, cum ille præsertim, qui ad elationem excitatur, fortiter hosti reluctatur.

3. Consideranda corporis constitutio, ex qua plerumque animi mores pendent. Etenim facile decipi possunt,

c Isai. 6. 5. d Jer. 2. 6. Match. 17. 6. e In Psal. 36. 20. 2. Cor. 12.

f Epist. 17. cap. 7. g 2. 2. qu. 161. a. 5. ad 2. h 1. Cor. 1. 11.

i Sap. 8. 11.

qui parum firma valetudine utuntur: qui turbidæ ac vehementis imaginationis sunt: qui atra bili abundant, quæ depravare phantasiam solet, variasque imagines turbatis sensibus imprimere, adeo ut vigilantes sibi somnia fingant, atque ea se videre & audire existiment, quæ nec visu nec auditu percipiunt. Ex longa item inedia, crebrisque jejuniis, ac immoderatis vigiliis exsiccatō cerebro, dissipatisque spiritibus inania phantasmata repræsentantur, quibus illusa mens tanquam divinis revelationibus pertinaciter adhæret. Plurimum quoque refert disquirere & cognoscere qualis sit & fuerit is qui habet revelationes: an studio virtutum & orationis sedulō incumbat: an vivat proprio arbitrio, vel sub obedientia discreti, experti, & maturi præceptoris, an integer animi sit, ac bonæ indolis: an moderatus in sermone, sive de rebus divinis, sive de indifferētibus instituatur: qua patientia toleret adversitates & contradictiones: an suas revelationes passim evulget, & quo fine: quomodo & à quibus instructus fuerit: cum quibus conversetur: quibus exercitationibus assueverit, quibus studiis delectetur: sitne pauper an dives, nam in pauperibus fictio, in divitibus ambitio timenda est: sitne senex, an puer, nam senes exhaustis viribus sæpius delirant; pueri autem, qui cerebro humidiori sunt facile commoventur, & falsa pro veris apprehendunt. Fraus etiam vel deceptio in incipientibus metuenda est; citō enim fallitur novitius fervor, præcipuē in adolescentibus, quorum ardor nimius est, motus inconstantes, impetus præceps & efrænis. Nec omittenda est aliarum revelationum, si quæ præcesserunt, consideratio, an veræ fuerint, an à peritis approbatæ: an unquam diabolus eos deceperit, vel decipere conatus sit.

4. Major cautio erga fœminas adhibenda, quarum sexus eò suspectior est, quò imbecillior. Naturæ sunt humidioris, & ex vehementia cogitationum & affectuum putant se videre quæ cupiunt, & quod ab animi pertur-

bationibus nascitur, quæ in ipsis acerrimæ sunt, à veritate oriri credunt: cumque ratione minus polleant, non est difficile diabolo earum nativa imbecillitate uti, ut eas primum variis illusionibus decipiat, & per easdem alios in errores inducat. Notabile est quod de sanctissima matre sua scribit Augustinus (k); nam cum maximè optaret è libidinis cœno filium educere, de futuro ejus matrimonio jugiter cogitabat, optans aliquid de illo sibi per visum ostendi. *Et videbat quædam vana & phantastica, quæ cogebat impetus de hac re satagentis humani spiritus, & narrabat mihi, ait Augustinus, non cum fiducia qua solebat, cum tu demonstrabas ei. sed contemnens ea.* Et hæc quidem decepta non fuit, quia gratia discretionis prædicta sciebat quid interesset inter Deū revelantem & animam suam somniantem. Sed quia non omnibus hoc datum est, debent Prælati & rectores animarum, mulierum revelationibus obfistere, & eas spernere, & increpare quod ambulare audeant in mirabilibus super se. Tum in earum mores studiosè inquirendum, an sint vagæ, garrulæ, superbæ, avaræ, criminatrices: an aliquam vel minimam impuditiæ suspicionem præbeant: an contra præceptum Apostoli in officium docendi & prædicandi se ingerant, an cum suis confessariis & instructoribus modestè se gerant, nam si prætextu confessionum vel instructionum continuis colloctionibus diem terant, sintque totæ in narrandis visionibus & revelationibus, nulla pestis perniciosior est, nullum venenum insanabilius. Hinc doctissimorum virorum lapsus orti sunt, hinc plures Ecclesiæ columnas corruisse ex Ecclesiastica historia didicimus & deploramus. Omnes hæreses muliercularum ope aut inventas aut disseminatas præclare Hieronymus (l) docet ad Ctesiphontem ita scribens. *Simon magus hæresim condidit Helene meretricis adjutus auxilio. Nicolaus Antiochenus omnium immunditiarum repertor choros duxit fœmineos. Marcion Romam præmisit mulierem, quæ decipiendos sibi ani-*

k Lib. 6. Conf. cap. 13. l Adv. Pelagium.

mos prepararet. Apelles Philomenen suarum comitem habuit doctrinarum. Montanus immundi spiritus predicator multas Ecclesias per Priscam & Maximillam nobiles & opulentas foeminas primum aura corrumpit, deinde heresi polluit. Dimittam vetera, ad viciniora transcendam. Arius ut orbem deciperet, sororem Principis ante decepit. Donatus per Africam ut infelices quosque foetentibus pollueret aquis, Lucille opibus adjutus est. In Hispania Agape Elpidium, mulier virum, cœcum cœca duxit in foveam, successoremque sui Priscillianum habuit Zoroastris magi studiosissimum, & ex mago Episcopum: cui juncta Galla non gente, sed nomine, germanam huc illucque currentem alterius & vicina hereseos reliquit heredem. Possem & alia multa attexere sequentium sæculorum exempla, sed hæc abunde sufficiunt ad eorum instructionem & cautelam, qui animas regendas susceperunt, ne facile credant mulierum revelationibus, illis exceptis quas longa experientia & diligenti examine probaverint à Deo esse.

5. Sic ab hominibus humana & divina sapientia præditis S. Theresiæ visiones & revelationes approbatæ fuerunt variis indiciis & argumentis, quæ opere pretium est hîc summam referre, ut ad hæc veluti ad lydium lapidem oblatas revelationes examinare, bonumque spiritum à malo discernere valeant, quicumque huic curæ incumbunt. Spiritum igitur Theresiæ bonum esse, & veras revelationes, hæc signa demonstrarunt. Semper timebat diabolicas illusiones, ac propterea nunquam visiones petiit aut desideravit: imo potius Deum exorabat, ut eam duceret per viam consuetam, hoc solum optans ut fieret in ea divina voluntas. Cum soleat dæmon præcipere, ut quæ revelat nemini dicantur; illa semper à spiritu sibi apparente audiebat, ut communicaret cum viris doctis, ne forte tacens deciperetur: ideo se virorum illustrium examini subiecit, qui tunc doctrinæ & sanctitatis laude in Hispania florebant, quales fuerunt Petrus de Alcantara, Franciscus Borgia, Joannes Abulensis, Balthasar

Alvares, Dominicus Bannes, & alii. Suis directoribus exactissime obediebat, & post visiones magis in charitate, ac humilitate proficiebat. Libentiùs cum illis agebat, qui minus creduli & magis timidi erant; eosque magis amabat, à quibus persecutiones patiebatur. In ejus mente summa tranquillitas & jucunditas erat, exuperans omnes mundi consolationes: ardentissimus in ea zelus salutis animarum, purissimæ cogitationes, magnus candor, fervens desiderium perfectionis. Si quæ in illa imperfectio, si quis defectus erat, de illo semper reprehendi ab eo solebat, qui intus illi loquebatur. Dictum est ei, ut si quæ justa sunt à Deo peteret, ea indubitanter obtineret: multa autem petiit, & semper obtinuit. Quicumque cum illa versabantur, nisi prava dispositio obstaret, ad modestiam, ad pietatem, ad amorem Dei ex ejus consuetudine excitabantur. Visiones ut plurimum ei contingebant post longam & ferventem orationem, sive post communionem: & in illa accendebant ardentissimum desiderium pro Deo patiendi. Carnem suam jejuniis, flagellis, ciliciis castigabat; & gaudebat in tribulationibus, murmurationibus & infirmitatibus. Solitudinem amabat abhorrens ab hominum conversatione, & ab omni rerum terrenarum affectu prorsus avulsa. Tam in prosperis, quam in adversis eundem semper tenorem, eandem animi tranquillitatem servabat. Nihil unquam in ipsius revelationibus, earumque adjunctis viri docti observarunt, quod à regulis fidei & Christianæ perfectionis alienum esset: nec erat in illis quod posset reprehendi. Hæc signa si in aliquo deprehensa fuerint, nullatenus dubitandum, quin ejus revelationes à Deo sint. Hoc etiam in persona, quæ habet revelationes discutiendum est, an ejus actiones lumini, quo imbuitur, consentaneæ sint: an sit fidelis divinæ dispositioni, eique pareat ea pace, hilaritate, ac vigilantia, quæ necessaria est: an in cordis simplicitate ex fide vivat, nec variis ac inutilibus desideriis agiteretur; sitque constans in via & vocatione sua;

an omnes ejus operationes & conatus extensioni gratiæ qua prædita est commensurentur, nec ultra extendantur: & quia gratia amorque crucis pari passu gradiuntur, seriò attendendum est, an crucem verè amet & desideret, mundique leges & sensuum illecebras abominetur.

IV. Sed à personis ad ipsas revelationes progrediendum est, & examinandum quale sit illud quod revelatur.

1. Veritas autem primo loco attendenda est, & consensus rerum revelatarum cum sacris litteris, cum divinis & Apostolicis traditionibus, cum moribus & definitionibus Ecclesiæ; dicente Apostolo (*n*) ad Galatas, quod si Angelus de cælo evangelizet nobis præter id quod accepimus, anathema sit. Et idem Thessalonicensibus edixit (*o*), *Tenete traditiones, quas didicistis*. Ecclesiæ verò infallibilis est auctoritas Apostolis attestantibus, qui hac gravissima formula in definiendo usi sunt (*p*), *Visum est Spiritui sancto & nobis*. Quod si aliquid in revelationibus reperitur quod his aliquo modo adversetur, tanquam mendacia & illusiones rejiciendæ sunt; Deus enim veritas est, & illi canit Psalmographus (*q*), *Principium verborum tuorum veritas*. Quapropter Epiphanius (*r*) Maximillæ revelationibus credendum non esse asserbat, quia sacris literis non conveniebant. In hanc sententiam egregiè loquitur Richardus à sancto Victore (*s*): *Suspecta est mihi omnis veritas, quam non confirmat scripturarum auctoritas, nec Christum in sua clarificatione suscipio, si non assistant ei Moyses & Elias. Si Christus docet me de rebus exterioribus vel de intimis meis, facile recipio, ut pote in his quæ comprobare possum proprio experimento. Verùm ubi ad alia mens ducitur quoniam de cœlestibus quaestio ventilatur: ubi de profundis rebus agitur, in tantæ sublimitatis vertice non recipio Christum sine teste, nec*

n Cap. 12. 8. *o* 2. c. 21. 14. *p* Act. 15. 22. *q* Ps. 113. *r* Har. 40.

s De præp. an. ad cont. c. 2.

zata poterit esse quamlibet verisimilis revelatio sine attestatione Moysis & Eliae, sine Scripturarum auctoritate. Hanc normam secutus est princeps Apostolorum, Christi enim transfigurationem enarrans, & vocem à Deo Patre delapsam (t), *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui, ipsum audite*; quam se audisse testatur, cum esset cum ipso in monte sancto, speculator factus illius magnitudinis; noluit tamen ei revelationi inniti, nisi quatenus Prophetarum oraculis consentanea fuit. Et ideo ait, *Habemus firmiorem propheticum sermonem, cui bene facitis attendentes, quasi lucernæ lucenti in caliginoso loco*: ac si aperte diceret, quamvis vox è cælo delapsa revera à Deo Patre manarit, sermo tamen propheticus certior est & firmior omni scientia, omnique visione & revelatione, quia falli sensus possunt, Scriptura sacra non potest. Quia verò sectarii ipsam Scripturam ad sua dogmata comprobanda perversa interpretatione detorquent; cavendum sollicitè est, ne alio sensu explicetur, quàm qui tribuitur ab Ecclesia, quæ cum sit columna & firmamentum veritatis, auctoritatis suæ pondere homines firmat, ne circumferantur omni vento doctrinæ, sed verum Scripturæ sensum à supposititio & adulterino discernant.

2. Ut constet revelationem à Deo esse, inspiciendum est an habeat conditiones, quas sapientiæ à Deo revelatæ Jacobus Apostolus tribuit dicens (u): *Quæ autem desursum est sapientia primum quidem pudica est, pura scilicet & abstracta ab omni carnali & terrena voluptate: deinde pacifica, semperque tranquilla, & cum nemine contendens: modesta & composita in habitu, gestu, & conversatione: suadibilis, aliorum scilicet iudicio facile cedens: bonis consentiens, eorumque sententiæ acquiescens: plena misericordia & fructibus bonis, id est bonis operibus, atque in omnes indigentes opes suas abundanter effundens, non judicans, sicut plerique faciunt, qui aliorum mores*

z Matth. 17. u Jac. 3. 17.

& facta disquirunt, & perperam interpretantur: *sine simulatione*, sine dolo & fraude, simplex & sincera. Hæ sunt notæ, hi characteres veræ sapientiæ; hæ virtutes ad quas excitat divina revelatio: quod si ad lites, ad contentiones, ad curas seculi, ad vanitatem, ad superbiam, ad pertinaciam ea quæ revelantur, impellunt; proculdubio à carnali & mundana sapientia, quæ non percipit quæ sunt spiritus Dei, vel à spiritu maligno oriuntur.

3. Si quod revelatur eò tendit, ut opus aliquod grande & inusitatum suadeat, non statim ei revelationi tanquam à Deo immissæ credendum; sed ad examen & iudicium superiorum referenda est, sicut docet Cassianus (x), *Ut nihil quis suo iudicio credens illorum per omnia definitionibus acquiescat; Et quid bonum vel malum debeat judicare, eorum traditione cognoscat.* Callidus enim hostis bonum aliquod interdum suggerit, quod majus & perfectius videtur, ut falsa eius specie mens decepta ab eo, quod verè bonum est, recedat; & malo sensim adhæreat. Nihil siquidem vero bono magis contrarium, quàm falsa majoris boni species & apprehensio. Sæpe etiam ad bona quædam perfectiora incitat, quæ propriæ professioni & vocationi non congruunt. Si uxori alligato eremum suadet, solitudini addicto gentium conversionem, infirmo & debili immoderata jejunia, patri familias studium contemplationis, abjectâ curâ rerum domesticarum. Alios movet ad miserationem erga pauperes, ut eos ad avaritiam & amorem pecuniæ, prætextu largiendæ eleemosynæ impellat. Veris item & bonis falsa atque mala permiscet, ad aliqua bona exhortans, & vitia quædam reprehendens, ut conciliatâ sibi apud incautos auctoritate, postea ad mala incitet, blandisque sermonibus venenum instillet.

4. Cum diversæ & inter se pugnantes diversis de eadem re revelationes fiunt, contingere potest ut una vera, altera falsa sit, satagente diabolo priorem veram sequenti falsâ eludere: ut plurimum tamen ambæ suspectæ &

x Coll. 2 cap. 10.

dubia sunt, ac propterea accuratius examinanda. Falsa quòque vel saltem suspecta habenda est revelatio, cum ea quæ revelantur ad Dei gloriam & hominum salutem non spectant: cum quis luce & splendore in conspectu aliorum perfunditur, nisi sit verè humilis, & diu probatae sanctitatis: cum manifestantur alicujus occulta peccata, quæ scire nihil prodest; si præsertim ad ea evulganda quis impellatur; quod si alicui detegantur, ut peccatorem arguat; subsistere nihilominus debet, & correctionem differre donec cognoscat à quo spiritu sit illa notio. Quia verò Deus ea dumtaxat revelare solet quæ hominum scientiam excedunt, suspecta redditur revelatio, ut pote non necessaria & supervacua, cum id quod revelatur, humana intelligentia percipi potuit. Porro cum agitur de revelationibus futurorum eventuum, quorum veritas ex successu pendet, notanda est regula, quam ex Angelico Doctore (y) tradidimus (z), posse scilicet revelationem veram esse, licet effectus minimè sequatur. Nam præter rationem ibidem allatam aliquando exitus rei quæ revelatur, aliter à nobis, aliter à Deo intelligitur: & ideo humanus loquendi modus in his minime attendi debet, si falli & errare nolumus. De Christo eiusque regno multa Deo revelante à Prophetis prædicta sunt, quæ à carnalibus Hebræis de regno temporali intelligebantur, cum de spiritali & æterno scripta sint. Legi potest hac de re diffusè tractans Venerabilis Joannes à Cruce (a) in ascensu montis Carmeli. Docet etiam Bonaventura familiare esse viris piis decipi in revelationibus: sæpe enim orantes ex Dei inspiratione pro alicujus negotii expeditione, conceptâ fiducia rei obtinendæ putant se exaudiri, & quod confidentia proprii sensus loquuntur, à Spiritu sancto oriri existimant, & in hoc decipiuntur, falsa pro veris, incerta pro certis prædicentes.

y 2. 2. quæst. 171. a. 6. ad 2. z Cap. 17. §. 5. n. 1.

a Lib. 2. cap. 19. & 20.

5. Solam frequentiam revelationum eas suspectas red-
dere sanctus Franciscus Salesius docet (*b*), cum præser-
tim illa revelantur, quæ nonnisi rarò manifestari solent,
& quæ scire non expedit, cujusmodi sunt certitudo salu-
tis, confirmatio in gratia, gradus sanctitatis ad quem
quis pervenit, & alia eiusdem generis. Petierat à Gre-
gorio Magno huiusmodi revelationem nobilis mulier, cu-
jus curiositatem sanctus Pontifex redarguit his verbis (*c*).
*Quod verò dulcedo tua in suis epistolis subjunxit, importunam
se mihi existere, quoadusque scribam mihi esse revelatum,
quia peccata tua dimissa sunt, rem & difficilem & inutilem
postulasti. Difficilem quidem, quia ego indignus sum, cui re-
velatio fieri debeat. Inutilem verò, quia secuta de peccatis
tuis fieri non debes, nisi cum iam in die vite tue ultimo plan-
gere eadem peccata minimè valebis. Quæ dies quousque ve-
niat, semper suspecta, semper trepida metuere culpas debes,
atque eas quotidianis fletibus lavare. Certè Paulus Aposto-
lus iam ad tertium cælum ascenderat, in paradysum quoque
ductus fuerat, arcana verba audierat quæ homini loqui
non liceret: tamen adhuc trepidans dicebat (*d*), Castigo
corpus meum, & servituti subijcio, ne fortè aliis prædi-
cans, ipse reprobis efficiar. Adhuc timet, qui jam ad
cælum ducitur, & jam timere non vult, qui adhuc in terra con-
versatur. Perpende, dulcissima Filia, quia mater negligenti-
æ solet esse securitas. Habere ergo in hac vita non debes se-
curitatem. Magni etiam periculi res est pacisci cum ami-
co, ut statum suum post mortem revelet; aditus enim a-
peritur illusionibus, & qui sic inter se constituunt, vix à
defectu fidei & à vana curiositate excusari possunt. Quare
fatius est ambulare in fide, propriamque salutem cum ti-
more & tremore operari.*

V. Postremo loco intueri oportet quæ & quales sint
circumstantiæ revelationum: proprium enim & accuratum
examen requirunt.

1. Revelationes, quæ ex diabolo sunt, multos habent

b Lib. 2. ep. 23. *c* Lib. 6. epist. 22. *d* 1. Cor. 9. 27.

annexos discursus & rationes ad persuadendam eorum veritatem: tum ingens animæ desiderium ingerunt eas in vulgus edendi & publicandi: at si verè à Deo sunt, qui ipsas recipit, silentio premit, solique confessorio humiliter detegit, cujus consilio credit & parer, nihil sibi tribuens, nihil dijudicans. Viros sanctos legimus revelationes suas nunquam aliis aperuisse, nisi charitas posceret, aut superioris jussio urgeret. Divini spiritus indicium est, ab omni re, quæ notabilem hominem faciat, abstinere; de seipso modeste loqui, nec verba illa arrogantiae plena usurpare. Hæc mihi Deus locutus est, hæc revelavit. Ne quis verò decipiatur, optimum consilium est observare quo fine quis moveatur ad ipsas revelationes manifestandas, levitate, an vanitate, utilitate propria, an aliena; uniusne, an multorum? an aliqua appareat nota cupiditatis, avaritiæ, vel propriæ æstimationis: quibus in ipsa narratione utantur, an humilibus & verecundis, an tumidis & inconsideratis: an paucis se expediat, seu potius prolixior sit. Illud quoque propendendum quod sancta Theresia docuit, rebus scilicet, quæ revelantur, nullam fidem adhibendam esse ex eo præcisè quod revelatæ sunt; sed si ad fidem pertinent, illis propter fidem credendum est: si aliquid præcipitur, ad superiorem deferendum, ejusque mandato accedente ex obedientia peragendum est. Hac via ambulans nunquam errabit.

2. Cum Deus aliquid revelat, non loquitur humano modo, unum verbum post aliud proferens, sed plures simul sententias brevi momento promit; sicut periti nummularii, cum pecuniam solvunt, non unum nummum post alium singillatim dinumerant, sed plures simul uno jactu in mensam effundunt. Hoc modo sibi revelatam à Christo regulam, quam scripsit, sancta Brigitta testatur (e); quæ cum satis diffusa sit, brevissimo tamen temporis spatio ita illi dictata fuit, ut nullo modo ipsa enarrare, aut alii comprehendere queant, qualiter brevissimo horæ

e Regulæ cap. 29.

momento tot simul verba proferri aut percipi possent. Agit de hac mirabili Dei loquela Gregorius in Moralibus (f), qui inter cætera ait: *Cum Deus per semetipsum loquitur, de verbo eius sine verbis & syllabis cor docetur. Sine strepitu sermo est, qui & auditum aperit, & habere sonitum nescit.*

3. Revelationis accessus perpendendus est, an turbulenta motione hominem quatiat, & quasi æstuantem jactet; an verò placide & tranquille adveniat: an in principio lætitiā ingerat, quæ statim in tristitiā convertatur; an potius horror initio concipiatur, qui sensim amoveatur, & in gaudium desinat: hoc enim veræ, illud falsæ revelationis indicium est. Quod si in principio vel in progressu accipiens revelationem in terram labitur, ut aliquando contigisse legimus, & inusitatis motibus concutitur, & in his apparet quidpiam indecorum, & quod oculos intuentium offendat, nullum est dubium quin à diabolo sit. Illi verò quibus dæmon apparet, vix malam aliquid vel incommodum evadunt; ipso saltem horrore vultus notabiles sunt. Loci etiam ratio habenda est, pandit enim Deus secreta sua animæ ab hominum frequentia segregatæ: ac propterea suspectæ sunt revelationes, quæ in publicis locis contingunt, sicut supra de ecstasi dictum est. Discutiendæ item cogitationes, quæ præcesserunt & concomitantur, quia ad hominem prava animo agitantem non advenit Spiritus sanctus. Denique effectus revelationis attendi debent, nam falsæ malum exitum semper habet.

4. Ex lumine infuso quo mens imbuitur, certitudo Dei revelantis & rerum revelatarum colligitur, quemadmodum lumine naturali prima scientiarum principia cognoscimus, & ex iis conclusiones deducimus. Nam sicut vox & se, & loquentem, & rem cuius est signum manifestat: ita supernum hoc lumen non solum Deum revelantem, & ea quæ revelantur, sed etiam seipsum palam facit.

f Lib. 23. cap. 2.

Ejus siquidem munus est mentem illustrare, ut certo sciat Deum esse qui loquitur, quo posito sequitur necessarium vera esse & infallibilia quæ revelantur. Perfudit Abrahami mentem hoc lumen, cum ad filium immolandum se paratum exhibuit, nullatenus dubitans, quin Deus esset, qui sibi hac victimâ litari præceperat. Nec aliter Samson seipsum cum hostibus ruinâ domus oppressit, quia luce divina perfusus hoc gratum Deo futurum perspexit. Sic quædam sanctæ Virgines in ardentem rogi se ultrò in testimonium fidei projecerunt, Deo impellente & mentem illuminante: neque enim de illis aliud credere fas est, quarum martyria publico cultu Catholica Ecclesia veneratur. Quia tamen hoc lumen non semper in divinis revelationibus adest, sanum consilium est eas superiori referre, qui ex regulis traditis videat, *utrum divina jussio nullo nutet incerto*, sicut sapienter monet Augustinus (g).

5. Ex veris & divinis revelationibus semper anima proficit in cognitione veritatis, & in doctrina ac scientia Sanctorum; & ideo inspiciendum an sermo hominis post revelationem cœlestem sapientiam redolet, an potius terrenam, quæ apud Deum stultitia est. Scriptum est enim (h), *Sicut rusticatio de ligno ostendit fructum illius: sic verbum ex cogitatu cordis hominis. Ante sermonem non laudes virum: hæc enim est tentatio, seu probatio hominum* (i). *Ex abundantia cordis os loquitur, & bonus homo de bono thesauro profert bona. & malus homo de malo thesauro profert mala.* His notis discernitur spiritus à quo sermo procedit. Nam bonus homo sanam doctrinam loquitur, & omnis narratio ejus in præceptis Altissimi: ori suo frænum imponit, sollicitè præcavens ne in sermone labatur: velox est ad audiendum, tardus ad loquendum; tacendi & loquendi tempus distinguens: sermo ejus sale conditus est, adeo ut qui eum audiunt, compuncti di-

g Lib. 1. de Civit. Dei c. 26. h Eccl. 27. 7. i Matth. 12. 34.

cant, *Verè Filius Dei est iste*. Malus verò per multà phantasmata, multasque ambages in sermone vagatur: verba grandia, magnifica, inusitata profert, quibus admirationem in audientibus, sibi que laudem conciliet: modum non habet, nec linguam continere potest intra terminos rectæ rationis: à recepta sanctorum Patrum doctrina sermo ejus recedit, & novas adinventiones amplectitur, non cessans cœlestes jactare revelationes, sicut olim doctissimus, sed infelicissimus Tertullianus. Quia verò divina charismata, quibus animam à rebus omnibus avulsam, sibi que soli unitam illustrat Spiritus sanctus, altissima nonnunquam & ineffabilia sunt, adeo ut ab ipsa vix intelligi, multò minùs verbis explicari queant; sedulò cavendum est, ne dum uni periculo nos subducere satagimus, in alterum gravius labamur. Nam cœlestium donorum sublimitas sæpe excedit vim & significationem omnium vocum, quas ad promendos animi conceptus homines instituerunt; si quis ea, ut par est, directori pandere velit, lingua cordi non sufficit; unde necesse est, ut nova vocabula novasque phrasas fingat, quibus singularia Dei dona sibi concessa manifestet, quas sanè voces carnales homines non percipientes, præcipiti sententiâ veluti erroneas damnare solent. Traducitur hoc nomine à nonnullis mystica Theologia, ac si voces contineat obscuras, horridas, inauditas, in intelligibiles, & à placitis Philosophorum ac Theologorum dissonantes, quas vel ludibrio habent tanquam nullius momenti; vel nihil differre putant ab erroribus Begardorum & Illuminatorum dudum damnatis. Integri voluminis res est mysticam Theologiam à calumniis imperitorum vindicare, & nos fortassis de hac re alibi, Deo opitulante. Interim monemus nemini ex hoc capite erroris sive illusionis notam inurendam, si cum mystico ejus eloquio sanctioris vitæ ac veræ revelationis tradita signa consentiant. Habet mystica Theologia suas voces quas terminos

minos vocant Dialectici, sicut artes & scientiæ: & cum sit omnino supernaturalis, ejus principium, finis, & media, modusque tendendi in finem, voces quoque & phrasæ quibus traditur, naturæ ordinem ac vires, atque humanæ sapientiæ verba transcendunt.

Sed jam tempus est hujus libri finem facere cum gratiarum actione æterno Deo, vivo & vero, ex quo omnia, per quem omnia, in quo omnia. Ipsi gloria in sæcula sæculorum. Amen.

FINIS.

LLI